



СЕКЦІЯ 4 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 159.955:371.134:372

МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Білостоцька О.В., к. пед. н.,
доцент кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя
КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

У статті визначено особливості використання технології розвитку критичного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва. Автором зазначено ознаки та критерії розвитку критичного мислення студентів. У дослідженні проаналізовано доцільність вибору методів та прийомів розвитку критичного мислення майбутніх учителів на етапі виклику, осмислення та рефлексії.

Ключові слова: майбутній учитель, критичне мислення, методи.

В статье определены особенности использования технологии развития критического мышления будущих учителей музыкального искусства. Автором отмечены признаки и критерии развития критического мышления студентов. В исследовании проанализирована целесообразность выбора методов и приемов развития критического мышления будущих учителей на этапе вызова, осмысления и рефлексии.

Ключевые слова: будущий учитель, критическое мышление, методы.

Bilostotska O.V. METHODOICAL ASPECT OF DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING OF FUTURE TEACHERS OF MUSICAL ART

The article defines the features of the use of technology for the development of critical thinking of future teachers of musical art. The author notes signs and criteria for the development of critical thinking of students. The study analyzed the feasibility of selecting methods and techniques for developing critical thinking of future teachers at the stage of challenge, learning new information and reflection.

Key words: future teacher, critical thinking, methods.

Постановка проблеми. Динаміка технологічного і соціального прогресу вимагає від майбутніх учителів умінь швидко адаптуватися до професійної діяльності, змінювати і вдосконалювати її на основі самостійного набуття знань, знаходити шляхи розв'язання професійних і соціальних завдань у нестандартних ситуаціях. У вишах повинен відбуватися перехід від механічного запам'ятовування інформації до її критичного осмислення, що вимагає від педагога не тільки дидактичних знань, але й сформованих механізмів щодо критичного осмислення і варіативного застосування змісту, форм і методів з урахуванням інтересів та здібностей дітей. Зазначені навички визначені одними з найактуальніших для майбутніх фахівців 2020 року на Всесвітньому економічному форумі в Давосі (2016 р.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню феномена критичного присвячено праці таких педагогів, психологів та філософів, як: В. Береза, Д. Весс, С. Ганаба, Н. Дауд, Ф. Дрейк, Д. Клустер, О. Колесова, В. Конаржевська, А. Кроу-

форд, А. Ліпман, Д. Макінстер, О. Марченко, К. Мередіт, С. Метьюз, Р. Пауль, П. Пінтрич, Р. Стернберг, Д. Стіл, Ч. Темпл, Д. Халперн, З. Хусін, П. Х'юстон [1; 3; 8]. Вивчення умов розвитку критичності у школярів наведено в дисертаційних дослідженнях А. Байрамова, О. Белкіної-Ковальчук, Т. Бізенкова, С. Векслера, Д. Джумалієвої, В. Коневої, Н. Коломієць, Т. Мінкіної, В. Синельнікова, С. Терно. Теоретико-методичні засади критичного мислення студентів досліджують Т. Воропай, О. Колесова, Л. Києнко-Романюк, В. Конаржевська, А. Коржуєв, О. Марченко, В. Попков, О. Рязанова, О. Столбнікова, О. Тягло, Т. Хачумян [4–7].

Разом з тим нерозробленими залишилися питання формування критичного мислення в майбутніх учителів мистецького напрямку. Проведений науковий аналіз дозволив виявити суперечності досліджуваної проблеми між наявністю досліджень проблеми критичного мислення в психологічній науці та недостатньою розробленістю педагогічних аспектів його формування



у процесі навчання майбутніх педагогів-музикантів.

Постановка завдання. Мета статті – обґрунтування методів розвитку критичного мислення майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Критичне мислення в освіті є практичним застосуванням наукового підходу до вирішення життєвих, професійних, особистих проблем; воно синтезує саногенне, емоційне, конструктивне, продуктивне, синтетичне й аналітичне, теоретичне і практичне мислення. Зарубіжні вчені (К. Мередіт, М. Ліпман) розглядають критичне мислення як здатність аналізувати точки зору учасників навчального процесу, висувати та захищати власну точку зору стосовно певної проблеми [3, с. 32]. Д. Халперн, аналізуючи психологічний аспект критичного мислення, визначає даний феномен як використання когнітивних технік або стратегій, які збільшують імовірність одержання бажаного кінцевого результату [8, с. 32]. О. Тягло, обґрунтовуючи можливість введення критичного мислення як навчальної дисципліни, зазначає, що «сильним критичним мисленням називають спроможність піддати критиці ще й власне мислення і наявність для цього достатньої волі. Вільна і конструктивна самокритика здатна удосконалити вирішення проблеми, сприяти досягненню успіху і розвитку людини загалом» [7, с. 19].

Аналіз досліджень С. Заір-Бек, М. Кларіна, Д. Клустера, Н. Кравченко, М. Ліпмана, І. Муштанівської, К. Мередіт, Ч. Темпла, С. Терно, О. Тягло [2; 3; 6; 7] дозволив визначити наступні ознаки критичного мислення: вміння досліджувати реальні виробничі та життєві ситуації; висувати різні варіанти розв'язання поставлених завдань, порівнювати, оцінювати, виявляти недоліки і переваги кожного з них, вибираючи оптимальний; приймати самостійні рішення та прогнозувати їх наслідки. Необхідними якостями критичного мислення є також уміння аналізувати інформацію, зібрану з різних джерел, з точки зору її достовірності, точності, корисності для розв'язання поставленої проблеми; обговорювати проблему, що вирішується, чітко і продумано викладати власні думки, аргументовано доводити свою точку зору, уважно ставлячись до чужої та враховуючи її; розпізнавати суперечливі дані, судження, аргументи, виявляти і виправляти помилки в чужих розмірковуваннях та визнавати їх у своїх. Критичне мислення є мислення самостійне.

Ми дотримуємося думки Д. Клустера, який підкреслює, що інформація є відправним,

але аж ніяк не кінцевим пунктом критичного мислення. Знання створює мотивування, без якого людина не може мислити критично; критичне мислення починається з постановки питань і з'ясування проблем, які потрібно розв'язати; критичне мислення прагне до переконливої аргументації [1, с. 192].

Результатом розвинутого критичного мислення майбутнього вчителя музичного мистецтва є наступні критерії: студент піднімає складні питання і проблеми, формулюючи їх ясно й чітко; збирає й допускає стосовну до справи інформацію, використовуючи абстрактні ідеї, щоб ефективно їх інтерпретувати; приходиться до обґрунтованих висновків і рішень, перевіряючи їх за критеріями й стандартами; думає неупереджено в межах альтернативних систем мислення, розпізнаючи й допускаючи, по необхідності, їх припущення і практичну відповідність; ефективно спілкується з іншими під час вироблення рішення.

Технологія розвитку критичного мислення у вишах включає такі взаємопов'язані етапи, які можна використовувати на лекціях, практичних та семінарських заняттях: перша стадія – виклик – передбачає актуалізацію знань, спонукання інтересу до одержання нової інформації, постановку студентом власних цілей навчання; друга стадія – осмислення – включає в себе одержання нової інформації, коректування поставлених майбутнім учителем цілей навчання; третя стадія – рефлексія – характеризується народженням нових знань, постановкою студентом-музикантом нових цілей навчання.

Функції стадії виклику: мотиваційна (спонукання до роботи з новою інформацією, стимулювання інтересу до постановки й способів реалізації мети); інформаційна (виклик на «поверхню» наявних знань по темі); комунікаційна (безконфліктний обмін думками). Функції стадії осмислення: інформаційна (одержання нової інформації); систематизаційна (класифікація отриманої інформації по категоріях знань); мотиваційна (збереження інтересу до досліджуваної теми). Функції стадії рефлексії: комунікаційна (обмін думками про нову інформацію); інформаційна (придбання нового знання); мотиваційна (спонукання до подальшого розширення інформаційного поля); оцінна (співвіднесення нової інформації та наявних знань, вироблення власної позиції) [4; 6].

На етапі виклику викладач конструює процес навчання, припускаючи, що цілі будуть прийняті студентами; майбутньому педагогу необхідно проаналізувати те, що йому знайомо; використовується комбінування індивідуальних і групових форм ро-



боти; допускаються всі думки (і правильні, й неправильні). Важливо, щоб висловлення фіксувалися, кожне з них буде важливим для подальшої роботи. Проводиться «вільна дискусія»; студенти висловлюють думку, не боячись помилитися і без виправлень викладача, йде мотивація студента.

На цьому етапі доцільним є використання наступних методів.

Ключові слова (терміни). Викладач вибирає 3–7 ключових слів з даної теми. Варіант 1. Парам приділяється 5 хвилин на те, щоб методом мозкової атаки дати загальне трактування цих термінів. 2. Студентам пропонується у групі або індивідуально скласти свою версію розповіді, вживши всі запропоновані ключові терміни. 3. Розставити слова в певній послідовності.

Вірні й невірні твердження або «чи вірите ви» може бути початком заняття. Студенти, вибираючи «вірні твердження» із запропонованих, описують задану тему (ситуацію, обстановку, систему правил). Потім прохання установити, чи вірні дані твердження, обґрунтовуючи свою відповідь. Після знайомства з основною інформацією (текст параграфа, лекція по даній темі) ми повертаємося до даних тверджень і просимо майбутніх педагогів оцінити їхню вірогідність, використовуючи отриману на занятті інформацію.

Цифровий диктант «вірно – не вірно». Метод, що дозволяє за короткий час перевірити й оцінити знання. Формулюється завдання і пропонується вибрати одну з відповідей (так чи ні). Кожна відповідь має певну цифру: Так – 1, Ні – 0. Студенти повинні записати тільки цифру обраної ними відповіді.

«Кошик ідей» застосовується на стадії виклику, дозволяє з'ясувати все, що знають студенти з обговорюваної теми. Прикріплюється значок кошика, в який умовно збирається те, що студенти знають про дану тему. Задається пряме запитання про те, що відомо з тієї чи іншої проблеми. Студенти записують все, що знають, в зошиті (1–2 хв.), робота індивідуальна, потім відбувається обмін інформацією в парах або групах (3 хв.). Далі кожна група або пара називає один факт, при цьому не повторюючи раніше сказаного. Всі відомості записуються в «кошику», навіть якщо вони помилкові. Помилки виправляються в міру повторення або освоєння нової інформації.

Дерево передбачень – даний прийом допомагає будувати припущення з приводу розвитку сюжетної лінії у творі. «Стовбур дерева» – тема, «гілки» – припущення, які ведуться за двома основними напрямками – «можливо» і «ймовірно» (кількість гі-

лок не обмежена), «листя» – обґрунтування припущень, аргументи на користь тієї чи іншої думки.

Лови помилку. Викладач заздалегідь підготував текст, що містить помилкову інформацію, і пропонує знайти допущені помилки. Помилки в завданні 2-х рівнів: 1) явні, які легко виявляються, виходячи з особистого досвіду й знань; 2) сховані, які можна встановити, тільки вивчивши новий матеріал. Студенти аналізують запропонований текст, намагаються виявити помилки, аргументують свої висновки. Потім вивчають новий матеріал, вертаються до тексту й виправляють ті помилки, які не вдалося виявити на початку лекції.

На етапі осмислення змісту майбутні педагоги здійснюють контакт із новою інформацією; намагаються зіставити інформацію з уже наявними знаннями й досвідом; акцентують увагу на пошуку відповідей на запитання й утруднення, які виникли раніше; звертають увагу на неясності, намагаючись поставити нові питання; прагнуть відстежити сам процес знайомства з новою інформацією, звернути увагу на те, що саме привертає їхню увагу, які аспекти менш цікаві й чому; готуються до аналізу й обговорення почутого [2; 4; 5].

Метод «інсерт» (автори Воган і Естес) використовується для формування вміння систематизувати й аналізувати інформацію. У процесі роботи з літературою студенти маркують текст значками («V» – уже знав; «+» – нове; «-» – думав інакше; «?» – не зрозумів, є питання); заповнюють таблицю, кількість граф якої відповідає числу значків маркування; обговорюють записи, внесені в таблицю. Таким чином, забезпечується вдумливий аналіз джерел, стає зримим процес нагромадження інформації, шлях від старого знання до нового.

На етапі рефлексії майбутні педагоги систематизують нову інформацію з відношенням до вже наявних у них уявлень; виражають нові ідеї й інформацію власними словами; самостійно вибудовують причинно-наслідкові зв'язки.

Метод «шість капелюхів» сприяє організації рефлексії на занятті, формує: вміння осмислювати свій досвід; уміння давати особистісну оцінку подіям, явищам, фактам; ціннісне відношення до навколишнього світу й самого себе.

Студенти розподіляються на групи і дають оцінку подіям, фактам, результатам діяльності залежно від кольору. Білий капелюх символізує конкретні судження без емоційного відтінку, жовтий капелюх – позитивні судження, чорний – відбиває проблеми й труднощі, червоний – емоційні



судження без пояснень, зелений – творчі судження, пропозиції; синій – узагальнення сказаного, філософський погляд.

Думки в часі – рефлексивний прийом, що сприяє розвитку вміння осмислювати свій досвід і давати особистісну оцінку досвіду, що проживається. Викладач називає ключове слово, пов'язане з темою. Протягом однієї хвилини студентам необхідно безупинно записувати свої думки, які пов'язані із заданим словом. Після закінчення часу майбутні педагоги читають записи про себе. Потім подумки відповідають на наступні питання. Чому я записав саме ці слова? Про що я думав, коли писав ці слова? Щоб я прагнув у записах змінити? Написане мною має або не має для мене значення?

Кластер – виділення значеннєвих одиниць тексту й графічне їх оформлення в певному порядку у вигляді «грон». Кластери можуть стати як провідним прийомом на стадії виклику, рефлексії, так і стратегією лекції чи практичного заняття в цілому. «Грони» – графічний прийом систематизації матеріалу. Система кластерів охоплює більшу кількість інформації, чим ви одержуєте під час звичайної письмової роботи. Посередині аркуша пишеться ключове слово або пропозиція, що є головним у розкритті теми, ідеї. Далі навколо записуються інші слова, які виражають факти, ідеї, образи, що підходять для обраної тематики. У міру запису всі нові елементи з'єднуються прямою лінією із ключовим поняттям. Кожний «супутник», у свою чергу, теж має «супутників» – так устанавлюються нові логічні зв'язки між поняттями.

На початку лекції студенти фіксують усю інформацію, якою вони володіють. Поступово, в ході вивчення нового матеріалу, у схему додаються нові дані. Бажано виділяти їх іншим кольором; на стадії рефлексії відбувається виправлення невірних припущень у попередніх кластерах, заповнення їх на основі нової інформації, встановлення причинно-наслідкових зв'язків між окремими значеннєвими блоками (робота може вестися індивідуально, у групах, по всій темі або по окремих значеннєвих блоках). Дуже важливим моментом є презентація нових кластерів. Завданням цієї форми є не тільки систематизація матеріалу, але й устанавлення причинно-наслідкових зв'язків між «гнонами».

Стратегія З-Х-У використовується як у роботі з друкованим текстом, так і для лекційного матеріалу. На «стадії виклику», заповнюючи першу частину таблиці «Знаю», студенти складають список того, що вони знають або думають, що знають,

про дану тему. Через цю первинну діяльність майбутній педагог визначає рівень власних знань, до яких поступово додаються нові знання. Друга частина таблиці «Хочу довідатися» – це визначення того, що студенти прагнуть довідатися, пробудження інтересу до нової інформації. На стадії осмислення майбутні музиканти будують нові уявлення на підставі наявних знань. Робота з використанням стратегії «інсерт» допомагає освітити неточне розуміння, плутанину або помилки в знаннях, виявити нову для них інформацію, погодити нову інформацію з відомою. Отримані раніше знання виводяться на рівень усвідомлення. Тепер вони можуть стати базою для засвоєння нових знань. Після обговорення тексту студенти заповнюють третю графу таблиці «Довідався».

Прийом «концептуальна таблиця» особливо корисний, коли передбачається порівняння трьох і більш аспектів або питань. Таблиця будується так: по горизонталі розташовується те, що підлягає порівнянню, а по вертикалі – різні риси й властивості, по яких це порівняння відбувається.

Таблиця-синтез використовується для розвитку рефлексивного сприйняття інформації. Метод спонукає до діалогу з текстом, до критичного осмислення його змісту. Під час першого сприйняття тексту заповнюються перші дві графи, а третя – під час перегляду змісту перших двох. 1. Ключові моменти тексту. 2. На чому зупинилася увага? 3. Чому саме на цьому зупинилася увага саме в мене? (аналіз).

Педагогічна таксономія – побудова чіткої системи педагогічних цілей, усередині якої виділені їхні категорії й послідовні рівні (ієрархія). Таксономія американського психолога Бенджаміна Блума – шестирівнева ієрархічна структура когнітивної сфери, нижні рівні якої складають: знання, що передбачають наявність у студента умінь повторення або розпізнавання інформації (скласти список, виділити, розповісти, показати, назвати); розуміння, що характеризуються розумінням майбутнім педагогом змісту інформаційних матеріалів (описати, пояснити, визначити ознаки, сформулювати по-іншому) та застосування в подібній ситуації (застосувати, проілюструвати, розв'язати). Верхні рівні таксономії Блума включають: аналіз, що виявляється у визначенні елементів і структури (проаналізувати, перевірити, провести експеримент, організувати, порівняти, виявити відмінності); синтез, тобто умінь студентів з'єднувати елементи по-новому (створити, придумати дизайн, розробити, скласти план) та порівняльну оцінку значущості на основі критері-



їв (представити аргументи, захистити точку зору, спрогнозувати) [1; 6].

Ромашка Блума складається із шести пелюсток, кожна з яких містить певний тип питання. Прості питання – відповідаючи на них, потрібно назвати якісь факти, згадати й відтворити певну інформацію: «Що?», «Коли?», «Де?», «Як?». Уточнюючі питання, звичайно, починаються зі слів: «Тобто ти говориш, що...?», «Якщо я правильно зрозумів, то ...?», «Я можу помилятися, але, по-моєму, ви сказали про ...?». Метою цих питань є надання студенту можливостей для зворотного зв'язку щодо того, що він тільки що сказав. Інтерпретаційні (пояснюючі) питання починаються зі слова «Чому?» і спрямовані на встановлення причинно-наслідкових зв'язків. Творчі питання містять частку «би», елементи умовності, припущення, прогнозу: «Що змінилося б ...», «Що буде, якщо ...?». Оцінні питання спрямовані на з'ясування критеріїв оцінки тих або інших подій, явищ, фактів. «Чому один урок відрізняється від іншого?», «Як ви ставитеся до...?». Практичні питання спрямовані на встановлення взаємозв'язку між теорією й практикою: «Як можна застосувати ...?», «Що можна зробити з ...?».

Товсті й тонкі питання – це спосіб організації взаємоопитування студентів по темі, за якого «тонке» питання припускає репродуктивну однозначну відповідь, а «товсте» (проблемне) вимагає глибокого осмислення завдання, раціональних міркувань, пошуку додаткових знань і аналіз інформації.

Дерево знань. Важкі запитання – питання легше – найпростіші. Даний прийом сприяє активному засвоєнню знань, залучає до дискусії студентів з будь-якими рівнями підготовки.

Логічний ланцюжок або ланцюжок відповідей допомагає запам'ятати й осмислити великий обсяг інформації, виявити закономірність подій, явищ. Стратегія прийому полягає в побудові ланцюжка з фактів, пропозицій, слів, дат, правил, цитат у логічному або хронологічному порядку. Після складання ланцюжка важливо, щоб студенти могли «розшифрувати» кожну ланку.

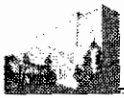
Переплутані логічні ланцюжки використовуються на стадії «виклику» і мають два варіанти застосування в груповій роботі: 1 варіант – модифікація прийому «Ключові терміни». Додатковим моментом є запис ключових слів у спеціально «переплутаній» логічній або хронологічній послідовності. Після знайомства з текстом, на стадії «рефлексії» майбутнім педагогам пропонується відновити порушену послідовність. 2 варіант. На окремі аркуші вписуються 5–6 подій з тексту (як правило,

історико-хронологічного або наукового) та демонструються у свідомо порушеній послідовності. Студентам пропонується відновити правильний порядок хронологічного або причинно-наслідкового ланцюжка. Після заслуховування різних думок викладач пропонує студентам познайомитися з вихідним текстом і визначити: чи вірні були їхні припущення. Прийом сприяє розвитку уваги й логічного мислення.

Сінквейн – це методичний прийом, який являє собою складання вірша з 5 рядків. При цьому написання кожного з них підлегле певним принципам, правилам. Таким чином, відбувається коротке резюмування, підведення підсумків по вивченому навчальному матеріалу. Сінквейн є однією з технологій критичного мислення, яка активує розумову діяльність студентів через читання й письмо. Написання сінквейна – це вільна творчість, яка вимагає від майбутнього музичного педагога знайти й виділити в досліджуваній темі найбільш істотні елементи, проаналізувати їх, зробити висновки й коротко сформулювати, ґрунтуючись на основних принципах написання вірша.

Варіанти роботи із сінквейном. Скласти розповідь, основою якою буде вже готовий вірш. Бажано під час його складання використовувати слова й фрази, використані в заданому сінквейні. Відредагувати готовий сінквейн з метою його вдосконалення. Дописати сінквейн. Для цього потрібно проаналізувати заданий вірш, визначити відсутню частину й заповнити її. Наприклад, можна запропонувати вірш, в якому не зазначена тема.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, проведене дослідження виявило, що однією з умов формування професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва є використання технології розвитку критичного мислення, яка сприяє активізації мислення, підвищує мотивацію; сприяє самовираженню студентів, дає можливість виявити себе, свої творчі здібності; вчить знаходити шляхи вирішення проблеми, зіставляти свою думку з іншими для того, щоб винести обґрунтоване судження; сприяє взаємоповазі, заохочує взаємодію, формує комунікативні навички; змушує студентів-музикантів замислюватися. Використання методів розвитку критичного мислення формує вміння працювати у групі; вміння графічно оформляти текстовий матеріал; вміння творчо інтерпретувати наявну інформацію; вміння розподіляти інформацію за ступенем новизни й значущості; вміння узагальнювати отримані знання.



Проведене дослідження не вичерпує дану проблему. Подальшого розвитку потребує обґрунтування методики поетапного формування критичного мислення майбутнього педагога у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Болонский процесс: результаты обучения и компетентностный подход / под ред. д-ра В.И. Байденко. Москва: ИЦПКПС. 2009. С. 482–492.
2. Заир-Бек С.И., Муштавинская И.В. Развитие критического мышления на уроке: пособ. для учителя. Москва: Просвещение. 2004. 173 с.
3. Лилман М. Рефлексивная модель практики образования. 1991. URL: <http://www.philosophy.ru/iphras/library/deti/ch2.html>.
4. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи: методичний посібник для вчителів / автори-укладачі: О.І. Пометун, І.М. Сущенко. Київ. 2017. 96 с.
5. Столбникова Е.А. Развитие критического мышления студентов педагогического вуза в процессе медиаобразования (на материале рекламы). Таганрог: Изд-во Кучма. 2006. 160 с.
6. Терно С. Методика розвитку критичного мислення школярів у процесі навчання історії: посібник для вчителя. Запоріжжя: Запорізький національний університет. 2012. 70 с.
7. Тягло А.В. Критическое мышление: проблема мирового образования XXI века. Постметодика. 2001. № 3(35). С. 19–26.
8. Халперн Д. Психология критического мышления. Санкт-Петербург: Питер, 2000. 512 с.

УДК 37.015.3:796](477)– 057–36

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Боровик М.О., викладач
кафедри спеціальної фізичної підготовки
Харківський національний університет внутрішніх справ

У даній статті висвітлені питання, пов'язані із вдосконаленням освітнього процесу, а саме одного із його елементів змісту – фізичної підготовленості майбутніх офіцерів Національної поліції України, які проходять навчання у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. Надано поняття фізичної культури поліцейського, розглянуті її складові: фізичне виховання та фізична підготовка. Наведені антропометричні дані фізичного розвитку курсантів 4-го року навчання ХНУВС. Запропоновані педагогічні умови вдосконалення фізичної підготовленості майбутнього офіцера поліції: створення професійно орієнтованого навчального середовища (складовою якого є колектив), наведений розпорядок дня ХНУВС, як фактор, що впливає на фізичну підготовленість колективу; формування психофізичної готовності до дій в екстремальних ситуаціях, запропоновані засоби їх розвитку; розвиток особистісних якостей, до яких входять вольові якості, емоційно-оцінне ставлення до майбутньої служби у лавах Національної поліції України та прагнення до навчання.

Ключові слова: поліцейський, колектив, психофізична підготовка, вольові якості, самовиховання.

В данной работе освещены вопросы, связанные с совершенствованием образовательного процесса, а именно одного из его элементов содержания, физической подготовленности будущих офицеров Национальной полиции Украины, которые проходят обучение в высших учебных заведениях со специфическими условиями обучения. Предоставлено понятие физической культуры полицейского, рассмотрены ее составляющие: физическое воспитание и физическая подготовка. Приведены антропометрические данные физического развития курсантов 4-го года обучения ХНУВД. Предложены педагогические условия совершенствования физической подготовленности будущего офицера полиции: создание профессионально ориентированной учебной среды (составной частью которой является коллектив), приведен распорядок дня ХНУВД, как фактор, влияющий на физическую подготовленность коллектива; формирование психофизической готовности к действиям в экстремальных ситуациях, предложены средства их развития; развитие личностных качеств, в которые входят волевые качества, эмоционально-оценочное отношение к будущей службе в рядах Национальной полиции Украины и стремление к обучению.

Ключевые слова: полицейский, коллектив, психофизическая подготовка, волевые качества, самовоспитание.